

sosialurin

telf. 14720 — 11820

box 76, 3800 Tórshavn

Útgevari: p.f. sosialurin

Fyrirtaksstjóri: Tórfinn Smith

Bladstjóri: Vilhelm Johannesen (abergid)

Bladmenn: Hogni Djarhuus

Jóhann Mortensen

Jan Müller

Lýsingar: Arne Thomsen

Uppseting: Sosialurin

Print: Dimmalætting

So fátøk

TAÐ skerst ikki burtur, at føroyska samfelagið í løtuni hevur ávisar trupulleikar, sum stava frá hækkanði oljuprísirum, hækkanði prísirum á skipaútgærd og trupulleikum við at fáa til vega nóg stórar nøgdir avfávørur.

HINVEGIN hava vit eftir øllum at døma ongar álvarsamar trupulleikar við at selja okkara framleiðslu.

VIÐ hesum orðalagi vísir Javnaðarflokkurin í uppskoti sínum til loysn av okkara vinnuligu trupulleikum á meginorsøkinar sum uppi eru í løtuni og sum nú partvís politisk loysn er fingin fyrri, tó fyriliks bert upp á styttri tíð.

TEIR stóðugt hækkanði framleiðsluprísirnar í fiskivinnu okkara elva ikki bert til trupulleikar hjá tí einstaka fiskiskipinum, men nerver samfelagið sum heild, tí ein framhaldandi hækkan av framleiðsluprísirum kemur ikki at halda fram uttan stórt tær á samfelagsgonguhjólíð, um prísirnar á heimsmarknaðinum, sum vit skulu selja til, ikki hækkað í sama mun.

FRÁ andstöðuni á tingi hevur verið dúgliga lagt eftir sitandi stýri fyrri ódugnaskap, alt peikandi á hækkanði prísirnar uttanfrá. Og samstundis sum henda andstöða við høvuðs láturverju síni, Dimmalætting, nú í ómínnilgar tíðir hevur trúttad niður í fólk, at landsins stýrið nú í árávis hevur sitið við tómun kassa, so verður stóðugt brigsd sama stýri, at tað ikki letur út úr sama kassa uppáftur fleiri miljónir, sama kassa, sum teir hava sagt vera tóman fyrri langari, langari tíð síðani.

MEN tá ráðini eru so fátøk, sum andstöðuráðini hava verið í hesum fyrri høvuðsvinnu okkara so stóra álvarsmáli, er lítið annað at vænta sær enn skitin orð, sum vit til fulnar hava fingið prógv fyrri frá meginpartinum av andstöðuni, bæði í talu og skrift.

KLAKSVÍKSULPUARNAR
GÓÐ SÖLUVØRA
Í BRETLANDI

Undir hesi yvirskriftini stóð seinasta leygardag í Sosialinum samrøða við undirritaða og hr. Turnbull, sum arbeiddir her á Sjúklæðnavirkinum. Fyrst er at siga, at blaðmaðurin var á skrivstovu okkara meir enn ein tíma og tósaði við hr. Turnbull, og var tað hann, sum samrøðan skuldi vera við, men í blaðnum var lítið ella einki av tí, sum hann segði. Heldur onkrar viðmerkingar sum eg hevði tá eg av og á kom inn á skrivstovuna.

Um ikki ætlanin er at seta samrøðuna við harra Turnbull í eina aðru ferð, haldi eg hann vera hildnan

fyrri gjøldur. Hetta hevdu vit alt latið framvið, um ikki tað, sum eg hevði sagt, hongur í leysari luft, við tað at blaðmaðurin hevur strikað tað, sum fyrri okkum var tað týðingarmesta. Eg segði, at tað er neyðugt við útflutningi, um vit skulu yvirleva, og her kemur tað, sum vantaði vegna tað at vit longu eru ov nógvir í somu framleiðslu og væntandi verða fleiri um ikki so langa tíð. Hetta kemur neyvan at gagna teimum virkjum, sum eru og var tað hetta eg vildi vísa á.

Holgar Poulsen

Sambandið og
yvirtøkurnar

Sjálvt um menn ferð eftir ferð vísa á at formaðurin í sambandsflokkinum hevur sera ilt við at halda seg til sannleikan, heldur hann fram við sama lag, leggur lítið og einki í, um tað hann skrivur er eftirfarandi ella ikki, tí hann fær jú Dimmalætting triggjar ferðir um vikuna at bera somu svadur upp aftur og uppáftur, og tað eru jú tey sum eftirhóndini trúgva tí, tað stendur jú í Dimmalætting!!!

Eitt av hesum slagnum var greinin um at Anker Jørgensen skal hava givið føroyskum javnaðarmonnum ein dyggan framman á, eftir frásøgn Paula Ellefsens, og hetta skal vera í samband við Føroyaferðina hjá figgarnevdini dansku, framprovokerað av »føroyavininum« Glensgaard, sum Pauli Ellefsen sjálvsagt er ovuregin um at hava havt sum gest í Føroyum, og tað er aftaná hesa ferð at Anker J. skal hava sagt, stóðan hjá dønnum framvegis er at føroyingar ikki skulu yvirtaka meira enn

tað sum heimastýrið sjálvt ynskir. Og so tekur Pauli E. »hjáartaliga synd í javnaðarmonnum«. Ikki minst man hann vera sannur, tá hann sigur!!!

Beint uppundir seinasta lögtingsval vísir Sosialurin á údrátt úr skrivi frá táverandi innanríkisráðharra Egon Jensen, har hesin biður lögmann koma til samráðingar, tí ríkisstýrið fegði vil, at heimastýrið tekur sær fult av sjúkrahúsum í Føroyum og í tí skrivinum sigur Egon Jensen m.a.: »Indenrigsministeriet står i dag i den situation, at Direktoratet for Statshospitalerne er under gradvis nedlæggelse... Ministeriet har på denne baggrund tidligere med skrivelse... foreslået landsstyret, at statshospitalerne overføres til hjemmestyret med virkning fra den 1. januar 1977.«

At vera sjúkliga trúur eftir at siga hvussu ósannir aðrir eru, man mest bera á brá við tað sum Hilmar Kass sigur í Tingakrossi í síðstu viku, har hann í

greinini við yvirskriftini »Dugur Pauli Ellefsen yvirhever at siga satt«, m.a. skrivur »at tað er ikki ofta at Pauli Ellefsen í blaðnum ber beinleiðis ósannfíndi, men hann hevur lagt seg eftir, og eg má siga, at vera serkønur á økinum, at skriva soleiðis, at hann, ið lesur, fær skeiva uppfatan av hendringini. Man fær ta uppfatan, at tað Pauli Ellefsen metir, tænar hansara endamáli.«

Úti í Nólsoy var valfundur í fjór heyst sum vanligt undan hvørjum lögtingsvali. Har vóru sjálvsagt nógvir politiskir spurningar frammi, høvuðsparturin av orðaskiftinum, fyrri mitt við komandi, snúði seg um støðuna hjá flakavirkinum, tí m.a. sambandsmenn lupu harðliga á at eg var tann beinleiðis orsök in tað hetta, hóast tað rætta er, at tað við sterkari medvirkan frá minari síðu, eins og tilfellið var um sama mundið við flakavirkinum á Strøndum, Bátafisk, eydnaðist at fáa

við-
merkingar

eina figging, sum valla kann fáast betri. Hóast hetta var ein veruleiki tá, gav umboðsmaður sambandsflokksins mær skoluna, tí har var einki hent. Virkið í Nólsoy var heldur koyrt fast av politiskum ella manglandi medvirkan frá P. Ellefsens síðu.

Nei, Pauli Ellefsen, hvørki eg sjálvur, ei heldur javnaðarflokkurin nýtir at vera smoykin í yvirtøkumálum, tí har slík eru framd við medvirkan Javnaðarflokksins, hevur flokkurin týðuliga greitt frá orsökunum fyrri sína medvirkan. Øðrvísi er við sambandsflokkinum.

Javnaðarflokkurin er framvegis einasti politisk flokkurin, sum bæði í talu og í skrift gongur inn fyrri at fremja útbýgging landsins eftir heimastýrislógini og ikki at gloyma eftir andanum í heimastýrislógini.

Um tað sum Hans Jacob Debes hevur sagt á valfundinum úti í Nólsoy var yvirtøku av skulamánum er væl bert at siga, at hann sum tjóðveldismaður neyvan er samdur við sjónarmið javnaðarflok-

Framhald á síðu 4

OYGGJATÍÐINDI OG PRÍSTALIÐ

»Gjaldstovan og keypmenn orsøkin til at lønmóttakarar hava fingið 60 oyru ov lítið um tíman« kallast tíðindastubbi í Oyggjatiðindum tann 22. august. Orsøkin til hetta skal vera, at pristalið er ov lítið hækkað tí »um sama mundið sum hækkingin av pristalinum fór upp, hækkaðu keypmansvørurnar við umleið tveimum prosentum«, uttan at henda hækking varð innroknað í pristalinum. Onnur orsøkin var tann, at seinasta hækkingin av spiritus, sigarettum o.ø.

»fór fram umleið ein hálvan mánaða áðrenn pristalsnevndin hevði fund um pristalið«, og var henda hækkingin heldur ikki innroknað í pristalið, sum tað skiltist á Oyggjatiðindum.

Hesi tíðindi eru í heilt stóran mun merkt av, at tey ikki koma frá keldum, sum hava við pristalsútrókning at gera. Og blaðið hevur hvørki vent sær til pristalsnevndina ella gjaldstovuna fyrri at fáa váttað ella avsannað hesi tíðindi. Eisini eru tíðindini merkt av eini grundleggjandi óvitan um, hvussu pristalið verður útróknað, og úrslitið er sum rimiligt hareftir.

Fyrri tó at fáa møgulegar misskiljingar av vegnum skal pristalsnevndin lova sær at gera vart við fylgjandi:

Pristalslógini frá 21. mai 1975 ásetur, at »prisirnir verða ásettir eftir prisuppgávum frá sölubúðum v.m. í mánaðunum februar, mai, august og november«. Pristalið varð so útróknað og avgreitt í juni mánaði, men samb. pristalslógini, so eru tað framvegis prisirnir í mai, sum eru grundarlagið fyrri tí pristali, sum kom í gildi 1. juli. Henda manna-gongd hevur eisini verið

fylgd við seinastu pristalsútrókning. Teir prisir keypmenn hava givið upp er fyrri tað tíðarskeið, sum teir eftir reglunum eiga at gera hetta. At t.d. útflutningsgjaldið uppá 2% ikki kom at ávirkja pristalið skyldast, at eitt slíkt gjald sum í fyrsta umfari verður lagt uppá innfluttar vørur, hevur eina rættiliga drúgva tíð áðrenn tað slær ígjøgnum í smásælulíðinum.

Viðvikjandi rúsdrekka er tað rætt at Gjaldstovan roknar kostnaðin av hesum út fyrri pristalsnevndina, og kemur hetta av, at alt rúsdrekka verður avgreitt gjøgnum henda stov. Tá tað bert er eitt avgreiðslustað, og tá hækkingar í innflutningsgjöldum her gera seg gjaldandi beinanvegin, er tað bæði møgulegt og í samsvar við pristalslógina at rokna við hesum hækkingum beinanvegin tær koma í gildi, soleiðis at hækkingar sum fara fram inn til ávikavist februar, mai, august og november koma við í fyrstkomandi pristal. Og vit vilja gera vart við, at hækkanin í rúsdrekka-gjöldum, sum var

samtýkt á tingi 19. mai, er tikin við í pristalinum pr. 1. juli 1979, og er hetta fyrri so vitt eisini í samsvar við tað sum blaðið hóast alt hevur fingið upplýst. Tað skal tó viðmerkjast, at við næstseinastu útrókning av rúsdrekka hendi eitt mistak, so hesin bólkur hækkaði meira enn hann átti. Hetta mistak varð so rættað við seinasta útrókning og tí kunnu seinastu tvey pristalini ikki beinleiðis sammetast hesum vørur við-vikjandi. Men sammeta vit partin sum rúsdrekka hevur í pristalinum pr. 1. januar 1979 við partin 1. juli 1979, siggja vit eina hækking frá 114,0 til 144,1. Hetta er 26,4% og samsvarar við veruligu hækkingina hetta tíðarskeið.

Pristalsnevndin vil ynskja Oyggjatiðindum alt tað besta í sínum nýggja virki sum landsblað og vóna vit bert, at tað framvegir verður meira heppið við tíðinda-flutningi sínum.

Tórshavn, 24. august 1979

Pristalsnevndin